Provedba europske politike za mlade i zapošljavanje mladih u Republici Hrvatskoj

Bakšaj, Petra

Master's thesis / Diplomski rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, The Faculty of Political Science / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:114:768960

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

FPSZG repository - master's thesis of students of political science and journalism / postgraduate specialist studies / disertations

Sveučilište u Zagrebu

Fakultet političkih znanosti

Diplomski studij politologije

Petra Bakšaj

PROVEDBA EUROPSKE POLITIKE ZA MLADE I ZAPOŠLJAVANJE MLADIH U REPUBLICI HRVATSKOJ

DIPLOMSKI RAD

Zagreb, 2016

Sveučilište u Zagrebu

Sveučilište u Zagrebu

Fakultet političkih znanosti

Diplomski studij politologije

PROVEDBA EUROPSKE POLITIKE ZA MLADE I ZAPOŠLJAVANJE MLADIH U REPUBLICI HRVATSKOJ

DIPLOMSKI RAD

Mentor: prof. dr. sc. Zdravko Petak

Studentica: Petra Bakšaj

Zagreb

Srpanj, 2016

Izjavljujem da sam diplomski rad Provedba europske politike za mlade i zapošljavanje mladih u Republici Hrvatskoj, koji sam predala na ocjenu mentoru prof. dr. sc. Zdravku Petaku, napisala samostalno i da je u potpunosti riječ o mojem autorskom radu. Također, izjavljujem da dotični rad nije objavljen ni korišten u svrhe ispunjenja nastavnih obveza na ovom ili nekom drugom učilištu te da na temelju njega nisam stekla ECTS bodove.

Nadalje, izjavljujem da sam u radu poštivala etička pravila znanstvenog i akademskog rada, a posebno članke 16-19. Etičkoga kodeksa Sveučilišta u Zagrebu.

Petra Bakšaj

SADRŽAJ

1. UVOD 1
2. EUROPSKA UNIJA 3
   2.1. Hrvatska u Europskoj uniji 4
3. POLITIKA ZA MLADE –EUROPSKA UNIJA 5
   3.1 Akteri politika za mlade 6
   3.2 Programi za mlade 9
      3.2.1 Strategija EU-a za mlade za razdoblje 2010. – 2018. 9
      3.2.2 Erasmus + ... 11
4. POLITIKA ZAPOŠLJAVANJA – EUROPSKA UNIJA 12
   4.1 Strategije Europske unije u politici zapošljavanja 13
      4.1.1 Europska strategija zapošljavanja 13
      4.1.2 Lisabonska strategija 13
      4.1.3 Europa 2020 14
   4.2 Zapošljavanje mladih 15
      4.2.1 Strategije i programi EU 15
      4.2.1.1 Mladi u pokretu 15
      4.2.1.2 Paket mjera zapošljavanja mladih 16
      4.2.1.3 EURES 17
5. EUROPSKI PROGRAMI FINANCIRANJA POLITIKA 18
   5.1 Europski socijalni fond 18
   5.2 Inicijativa za zapošljavanje mladih - YEI 20
   5.3 Program za zapošljavanje i socijalne inovacije EaSI 21
6. POLITIKA ZA MLADE – HRVATSKA 21
   6.1 Akteri politika za mlade 23
      6.1.1. Formalni akteri 23
      6.1.2. Neformalni akteri 24
   6.2 Nacionalni program za mlade za razdoblje od 2014. do 2017. godine 25
7. POLITIKA ZAPOŠLJAVANJA – HRVATSKA 26
   7.1 Strategije i dokumenti RH 27
      7.1.1 Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije 27
      7.1.2 Nacionalni program reformi 2016. 27
      7.1.3 Učinkoviti ljudski resursi 2014.-2020. 28
      7.1.4 Smjernice za provođenje aktivne politike zapošljavanja 28
   7.2 Zapošljavanje mladih 29

7.2.1 Garancija za mlade 29
7.3 Lipanj 2016. godine 31
8. ZAKLJUČAK 32
9. LITERATURA 34
SAŽETAK 37

1. UVOD

Europska unija formalno je uspostavljena 1991. godine Ugovorom iz Maastrichta s ciljem promicanja mira i prosperiteta te suradnje na političkom, gospodarskom i društvenom području. Danas se Europska unija sastoji od 28 država članica među kojima je od 2013. godine i Republika Hrvatska. U provedbi EU politika ona nema potpunu nadležnost, već su granice nadležnosti uređene načelom dodjeljivanja. Temeljem toga, neke su politike u punoj nadležnosti EU, neke imaju podijeljenu nadležnost, dok su ostale u nadležnosti država članica. Politika za mlade, te politika zapošljavanja su politike EU koje su u nadležnosti država članica, odnosno EU ima nadležnost za podupiranje, koordiniranje i dopunjivanje djelovanja država članica što znači da u tim područjima EU ne može donositi pravno obvezujuće akte kojima se zahtijeva da države članice usklade svoje zakone i propise.

Međutim, politika za mlade i politika zapošljavanja posebice mladih, goruća su pitanja te bi Europska unija trebala što više raditi na boljitku tih politika u državama članicama. Uloga politike za mlade je društvena integracija mladih u preuzimanju društvenih uloga, ali uz stvaranje slobode izbora i preferencija, te osnaživanje aktivne uloge mladih. Mladi su suočeni sa rizicima produžene mladosti, kasnog odrastanja i osamostaljivanja, te su suočeni sa nejednakim šansama i nekvalitetnim procesima integracije. Europska unija prepoznala je važnost bavljenja područjima u kojima nema apsolutnu nadležnost, s naglaskom na politiku za mlade. EU se rukovodi metodom otvorene koordinacije gdje EU postavlja standarde i preporuke te nadzire u kojoj mjeri države članice isto poštuju, a važnu ulogu dobiva i strukturirani dijalog kojim mladi dobivaju sve veći utjecaj na proces donošenja odluka (Bužinkić, Buković 2009:11,50). Europska je unija 2001. godine donijela Bijelu knjigu o mladima i tada započinje jača briga o mladima. Nakon Bijele knjige uslijedili su programi i strategije za mlade kao što su Strategija EU za mlade, Erasmus + itd. Nacionalni program za mlade predstavlja temeljni program za mlade u RH.

Jedan od najvećih problema s kojima se mladi susreću je nezaposlenost. Nezaposlenost je jedan od najznačajnijih problema s kojima se suočavaju sve države članice EU, gdje najveći problem predstavlja nezaposlenost mladih osoba koje predstavljaju kapital gospodarstva i društva. Države članice EU suočene su s velikim izazovom apsorpcije i integracije mladih u obrazovni sustav i tržište rada. Kao rješenje problema donesena je strategija Europa 2020 kojoj je prioritet ostvarivanje pametnog, održivog i uključivog rasta te pretvaranje EU u

ekonomiju koja će ostvariti visoke stope zaposlenosti, produktivnosti i društvene povezanosti. Mladi u pokretu inicijativa je strategije Europa 2020 čiji je cilj uspješna integracija mladih na tržište rada, te povećanje mobilnosti. Nakon strategije, EU se odlučila na još izravniji pristup borbi protiv nezaposlenosti donoseći preporuku Garancija za mlade. Garancijom za mlade nastoji se investirati u ljuski kapital mladih osoba radi ostvarivanja dugoročnog održivog i uključivog ekonomskog rasta. Program Garancija za mlade provodi se i u Republici Hrvatskoj. Države članice borbu protiv nezaposlenosti uz financiranje iz vlastitog proračuna vodit će i sa sredstvima iz Europskog socijalnog fonda, sredstvima iz Inicijative za zapošljavanje mladih, te Programa za zapošljavanje i socijalne inovacije (Bilić, Jukić 2014:494-497).

U prvom dijelu bit će kratak pregled podataka o Europskoj uniji, te o Hrvatskoj u EU.

U drugom dijelu opisuje se politika za mlade na europskoj razini, institucije i akteri, odnosno kreatori politika za mlade, zatim će se opisati programi i strategije na razini EU koji za cilj imaju jačanje politika za mlade u svim državama članicama Unije.

Nakon razrade politika za mlade, treći dio će se odnositi na politiku zapošljavanja, te na strategije i programe u sklopu navedene politike. U sklopu politike zapošljavanja, posebna pozornost dat će se zapošljavanju mladih, odnosno programima i strategijama namijenim mladima na tržištu rada.

Poglavlje iza toga bit će posvećeno instrumentima financiranja promatranih politika počevši s Europskim socijalnim fondom koji predstavlja najvažniji europski financijski instrument ulaganja u ljudski potencijal, zatim Inicijativom za zapošljavanje mladih kao paket financijske pomoći za regije najteže pogođene nezaposlenošću mladih, te Programom za zapošljavanje i socijalne inovacije.

Zadnja dva poglavlja bit će posvećena Republici Hrvatskoj. Hrvatskoj i njenoj provedbi politika za mlade i politike zapošljavanja, ponovno s naglaskom na zapošljavanje mladih. Bit će prikazane mjere i strategije koje je Hrvatska preuzela i/ili kreirala s ciljem što bolje politike za mlade i što bolje provedbe politike zapošljavanja.

Cilj rada je promatrati napredak i Europske unije i Republike Hrvatske u brizi za mlade ljude. Cilj rada je vidjeti i dokazati da je ulazak Hrvatske u Europsku uniju donio poboljšanja na polju politika za mlade i zapošljavanju mladih. Istaknuti kako vrijeme za politike za mlade

i zapošljavanje mladih tek dolazi. Želja mi je pokazati da za mlade ima nade i budućnosti, da dolazi vrijeme kada će njihove potrebe biti prioritetne.

2. EUROPSKA UNIJA

Europska unija je jedinstvena nadnacionalna organizacija europskih zemalja koje su udružene s namjerom zajedničkog promicanja mira i prosperiteta, ali i suradnje u političkim, gospodarskim i društvenim poljima (www.sabor.hr, lipanj 2016).

Europska unija ima za cilj održavati i nadograđivati mir uspostavljen među državama članicama, ona nastoji ujediniti europske države u političkoj suradnji, želi omogućiti siguran život građanima EU, nastoji promicati gospodarsku i društvenu solidarnost, želi očuvati europski identitet i raznolikost, te štititi vrijednosti koje su zajedničke svim europljanima (Fontaine 2014:3).

Svoj politički okvir Europska unija dobila je u svibnju 1950. godine kada je Robert Schuman, francuski ministar vanjskih poslova, predložio ujedinjenje proizvodnje ugljena i čelika Francuske i Njemačke u jednu organizaciju kojoj bi mogle pristupiti i druge države. Na temelju tog prijedloga stvorena je 1951. godine Ugovorom iz Pariza Europska zajednica za ugljen i čelik. Europska zajednica za ugljen i čelik bila je prva supranacionalna institucija osnovana između 6 država - Francuska, Njemačka, Belgija, Nizozemska, Luksemburg, Italija sa ciljem osiguranja mira nakon 2. Svjetskog rata među zemljama pobjednicama i povezati ih kroz suradnju zajedničkih institucija. Potpisivanjem Rimskih ugovora 25. ožujka 1957. šest je država odlučilo osnovati Europsku zajednicu za atomsku energiju- EUROATOM i Europsku ekonomsku zajednicu – EEZ. EEZ je radio na izgradnji zajedničkog tržišta koje je obuhvaćalo brojne proizvode i usluge. Carine su u potpunosti ukinute među članicama 1968. godine kada se formiraju i prve zajedničke politike. Do prvog proširenja Zajednice dolazi 1973. godine kada se pridružuju Danska, Irska i Ujedinjeno Kraljevstvo. S dolaskom novih država dolazi i do novih zajedničkih politika- socijalna i okolišna politika. Europski fond za regionalni razvoj osnovan je 1975. godine. Prvi izbori za Europski parlament održani su 1979. godine i predstavljaju velik odlučan korak naprijed. Do novog proširenja došlo je 1981. s pridruživanjem Grčke, te Španjolske i Portugala pet godina nakon. Pregovori i politike članica nastavile su se razvijati sve do 1991. godine kada su odlučile potpisati novi ugovor, Ugovor iz Maastrichta kojim je stvorena Europska unija. Tim je ugovorom u postojeći sustav Zajednice dodana međuvladina suradnja u vanjskoj i unutarnjoj politici. Ugovor je stupio na snagu 1.

studenog 1993. godine. Europskoj uniji pridružile su se Austrija, Finska i Švedska 1995. godine. EU je tada radio na projektu stvaranja jedinstvene valute kako bi olakšao živote poduzetnicima, potrošačima, ali i putnicima. S prvim danom 2002. godine uvedena je valuta Europske unije EURO. Najveće proširenje Europske unije bilo je 2004. godine kada je u EU ušlo deset novih članica – Češka, Mađarska, Poljska, Slovačka, Estonija, Latvija, Litva, Slovenija, Cipar i Malta. Bugarska i Rumunjska pridružile su se EU 2007., dok je Hrvatska postala članica 2013. godine (Fontaine 2014:6-7).

Kako je Europska unija rasla i kako se razvijala, tako se sve više javljala potreba za zajedničkim politikama. Danas Europska unija djeluje na mnogim područjima politika u kojima donosi koristi svim državama članicama EU. Europska unija tako radi na inovacijskim politikama kao što su održivi rast, zaštita okoliša, istraživanje i razvoj, energetika i druge, te na politikama solidarnosti kao što su poljoprivredna politika, socijalna, regionalna kohezijska politika, zapošljavanje i tako dalje.

2.1. Hrvatska u Europskoj uniji

Republika Hrvatska je postala 28 članica Europske unije 1. srpnja 2013. godine. Proces pridruživanja formalno je započeo potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju 2001. godine, te zahtjevom za članstvo iz 2003. godine. Status kandidata dobili smo 2004. godine, a godinu dana kasnije započeli pregovore. Pregovori su završili 2011. godine kada je potpisan i Ugovor o pristupanju Europskoj uniji.

Moto Europske unije „Ujedinjeni u različitosti“ ukazuje na poštovanje i promicanje raznolikosti nacionalnih identiteta država članica. I Hrvatska nacionalnost tako obogaćuje Europsku uniju. Ulaskom u Europsku uniju Hrvatski je jezik postao jedan od službenih jezika Europske unije. Hrvatska sudjeluje u donošenju odluka na europskoj razini, te tako može štititi i zastupati svoje interese. Jedna od važnijih stavaka je mogućnost korištenja EU fondova namijenjenih državama članicama, dok je hrvatskom gospodarstvu otvoren put europskom tržištu što poduzetnicima omogućuje konkurentnije uvjete poslovanja i sniženje izlazne cijene proizvoda. Navedene promjene pozitivno će utjecati na gospodarski razvoj Hrvatske te pridonijeti višem standardu i boljoj kupovnoj moći građana. Hrvatski poljoprivrednici također imaju koristi od EU. Oni mogu očekivati izravna plaćanja iz proračuna EU, te potpore za uređenje tržišta i ruralni razvoj.

Vezano uz mlade, obrazovanje i zapošljavanje, članstvo u Europskoj uniji omogućuje raznoliko obrazovanje i veću mobilnost mladih putem korištenja programa EU namijenjenih obrazovanju, znanosti i istraživanju. Članstvom u EU povećane su i gospodarske prednosti za male poduzetnike i zaposlenike koje se stječu otvaranjem tržišta EU za hrvatske proizvode. Uz to, širi se prostor zapošljavanja mladih putem veće mobilnosti radne snage koju omogućuje unutrašnje tržište EU. EU također ulaže znatna financijska sredstva na području zapošljavanja mladih kroz EU fondove za države članice (www.mvep.hr, lipanj 2016).

3. POLITIKA ZA MLADE –EUROPSKA UNIJA

Mladi su društvena skupina koja obuhvaća sve od 15 do 30 godine starosti. Mladi su društvena skupina koja je iznimno heterogena te je obilježena unutarnjom raslojenošću. Zajedničke karakteristike mladih su nastavak obrazovanja, ulazak u svijet rada, osamostaljenje i druga osobna postignuća. Uloga politika za mlade je društvena integracija mladih u preuzimanju društvenih uloga, ali obavezno uz stvaranje slobode preferencija, izbora kreativnih pristupa te osnaživanja aktivne uloge mladih. Politika za mlade predstavlja osnovni put rješavanja kolektivnih problema mladih u zemlji, sveobuhvatno podizanje kvalitete njihova života te osnaživanja njihova društvenog položaja. Politika za mlade usmjerena je jasnom definiranju problema mladih i nalaženju rješenja za razvoj položaja mladih. (Bužinkić, Buković 2003:10-14).

Područje politika za mlade nije regulirano europskom pravnom stečevinom, već je to područje nacionalne politike. Unatoč tome, Europska unija prepoznaje važnost politika za mlade, te zajedno s članicama radi na poboljšanju i napretku politika za mlade (Bužinkić, Buković 2003:50-51). Uključivanje mladih u europsku politiku prvi puta se spominje u Ugovoru iz Maastrichta 1993. godine. Do 2001. godine mjere koje su se provodile nisu bile dobro regulirane na europskoj razini, no te 2001. godine sve se mijenja donošenjem Bijele knjige za mlade[1] koja sadrži prijedlog da države članice intenziviraju suradnju u četiri područja za mlade: sudjelovanje, informiranje, volonterske aktivnosti te bolje razumijevanje, odnosno poznavanje mladih, te uključivanje mladih u druga srodna politička područja. Bijelom knjigom se predlaže da se u obzir uzme dimenzija mladih, te da se povećava promidžba sudjelovanja mladih u razvoju drugih politika (obrazovanja i osposobljavanja, zapošljavanja i društvene uključenosti, zdravlja te antidiskriminacije, i sl.). Također Bijela

[1] Bijela knjiga za mlade – White Paper for Youth

knjiga predlaže metodu otvorene koordinacije (Maletić i sur. 2014:4). EU se vodi metodom otvorene koordinacije, što znači da Europska komisija postavlja standarde i preporuke te nadzire države članice u provođenju standarda i preporuka. Mehanizam nadzora su godišnji izvještaji koji ministarstva zadužena za mlade moraju podnijeti EK (Bužinkić, Buković 2003:50). Metoda otvorene koordinacije je instrument pomoću kojeg se koordinira decentraliziran način upravljanja politika za mlade. Ona također podrazumijeva da države članice uče jedna od druge tako da dijele savjete i uspoređuju inicijative. Na temelju Bijele knjige Vijeća Europske unije osnovan je u lipnju 2002. godine Okvir europske suradnje u području mladih[2] koji postavlja temelje uvažavanja i promicanja mladih. Tri glavna područja na koje se Okvir europske suradnje u području mladih fokusira su aktivno građanstvo, profesionalna integracija mladih i uključivanje mladih u kreiranje politika. Važan dokument za mlade je i Europski pakt za mlade[3] iz 2005. godine koji za zadaću ima promicanje sudjelovanja mladih u obrazovanju, zapošljavanju i društvenom uključivanju, a predstavlja temelj za kreiranje europske strategije za mlade, koju ću kasnije proučavati, EU strategije za mlade: Ulaganje i osnaživanje iz 2009. godine (Maletić i sur. 2014:4-5).

3.1 Akteri politika za mlade

Opća uprava za obrazovanje i kulturu Europske komisije[4] je najznačajniji akter na području politike za mlade. Jedna od najvažnijih grana Opće uprave za obrazovanje i kulturu EK je Odjel za mlade[5] čija je zadaća priprema ključnih dokumenata Unije u polju rada s mladima, a najvažniji među njima su White paper – new impetus for European Youth iz 2001., te An EU Strategy for Youth and Empowering iz 2009. godine. Dokumentom iz 2001. godine udaraju se temelji politici za mlade unutar Europske unije, dok dokument iz 2009. analizira i revidira učinjeno, te naglašava nužnost jačanja metode otvorene koordinacije između Europske komisije, Europskog parlamenta, odbora, sektora mladih, Europskog foruma mladih itd. radi poboljšanja ishoda koju politika za mlade ostvaruje. Političke i administrativne odluke Opće uprave za obrazovanje i kulturu EK provodi Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizualni sektor i kulturu koja provodi administraciju najznačajnijeg programa na polju rada s mladima - program „Mladi na djelu - program teži poticanju osjećaja aktivnog europskog građanstva, solidarnosti i tolerancije među mladim Europljanima te njihovom uključivanju u oblikovanje budućnosti Unije. Program promiče mobilnost unutar i

[2] Okvir europske suradnje u području mladih - Framework for European co-operation in the field of youth
[3] Europski pakt za mlade – European Youth Pact
[4] Opća uprava za obrazovanje i kulturu - Directorate General of Education and Culture - DGEAC
[5] Odjel za mlade – Youth Unit

izvan granica Europske unije, neformalno obrazovanje i interkulturni dijalog te potiče zapošljivost i uključivanje svih mladih, bez obzira na razinu njihova obrazovanja i njihovo kulturno i društveno podrijetlo. Cilj programa Mladi na djelu je odgovoriti, na europskoj razini, potrebama mladih od adolescencije do odraslosti.“ (www.euasistent.eu, lipanj 2016.)

Europski parlament

Europski parlament ne bavi se sustavno politikom za mlade na europskoj razini, ali se povremeno kroz odbore bavi pojedinim pitanjima važnim za mlade u Europi. Važnu ulogu Europski parlament imao je u kampanji Europskog foruma mladih[6] GET VISAble kojom su se nastojala oslabiti ograničenja nametnuta viznim režimom Schengenskog sporazuma za mlade uključene u omladinski rad. Europski forum mladih ostvario je kroz kampanju intenzivnu suradnju sa dva odbora Europskog parlamenta – Odbor za sigurnost i obranu, te Odbor za civilne službe, pravosuđe i unutarnje poslove. Rezultat kampanje bio je proširenje okvira viznih olakšica za mlade iz država koje nisu članice Schengenskog područja. Vizne olakšice postale su dostupnije i mladima uključenima u sportske, kulturne i druge aktivnosti civilnog društva (Bužinkić, Buković 2009:51-53).

Parlament je oduvijek podržavao suradnju između država članica u programima i politikama za mlade. Aktivnu ulogu preuzeo je kod formuliranja politika za mlade, rezolucijama o strategiji EU-a za ulaganje u mlade i njihovo osnaživanje, Jamstvu za mlade, te drugim rezolucijama o zaposlenosti (www.europarl.europa.eu, lipanj 2016).

Vijeće Europe

Vijeće Europe je tijelo EU koje se najsustavnije i najpredanije bavi mladima na razini Europe. Mladi imaju priliku da kroz metodu co-menagmenta odlučuju o politici za mlade zajedno s političkim predstavnicima Vijeća Europe. Uprava za mlade i sport je tijelo Vijeća Europe izravno zaduženo za politiku za mlade. Unutar Uprave za mlade i sport postoji i Savjet za mlade koji se sastoji od 30 predstavnika, odnosno mladih koji su donositelji odluka. Oni su zajedno sa predstavnicima ministarstava za mlade 49 država potpisnica Europske kulturne povelje, okupljenih u Europskom odboru za mlade, članovi Zajedničkog vijeća (Joint Council) . Po nekoliko članova iz Savjeta za mlade nalaze se u drugim tijelima kao što su Programski odbor zadužen za upravljanje, nadzor i evaluaciju rada Europskih centara mladih, te Europske fondacije za mlade.

[6] Europski forum mladih - YFJ

Partnerstvo Vijeća Europe i Europskog foruma mladih odvija se na tri razine. Prva razina je institucionalna suradnja – delegiranje predstavnika foruma u savjet za mlade. Drugu razinu karakterizira institucionalna potpora forumu od strane Vijeća Europe, dok na trećoj razini dolazi do suradnje na organizaciji važnijih susreta za mlade. Suradnja se danas proteže i na stručna istraživanja te izradu policy dokumenata s ciljem poboljšanja položaja mladih u Europi. Također dolazi do suradnje kod organizacije zajedničkih kampanja od kojih je najpoznatija „Svi različiti – svi ravnopravni" iz 2007. godine s ciljem borbe protiv homofobije, rasizma i socijalne isključenosti.

Godine 1998. dolazi do čvršće suradnje između Vijeća Europe i Europske komisije na području politika za mlade. Suradnja se odvija kroz tri područja : suradnja na unapređenju i jačanju rada s mladima i za mlade u projektu European Youth Worker and Youth Leader Training, zatim suradnja na području mediteranske suradnje kroz program Euro-Mediterranean Youth Cooperation, te suradnja na području istraživanja na području politike za mlade kroz program Youth Research. Sva tri programa su 2005. godine ujedinjena u zajednički program naziva Youth Partnership.

Europski forum mladih

Council of European Youth Committees, Youth Forum oft he European Communities i European Coordination Bureau of International Youth Organizations su tri organizacije koje su predstavljale mlade na europskoj razini, te su se 1996. godine spojile u Youth Forum Jeunesse odnosno u Europski forum mladih. „Europski forum mladih počiva na dva osnovna stupa: nacionalnim vijećima mladih kao predstavnicima organiziranog sektora mladih pojedinih država i međunarodnih organizacija mladih kao predstavnika interesa mladih koji transcendiraju nacionalne granice" (Bužinkić, Buković 2009:59). Europski forum mladih ima dva ključna cilja. Prvi je jačanje i osposobljavanje mladih da se aktivno uključe u oblikovanje Europe i društva u kojem žive, dok je drugi poboljšanje životnih uvjeta mladih kao europskih građana. Dokument koji najbolje opisuje samo djelovanje Europskog foruma mladih je „11 indicators of a (national) youth policy"[7]; a indikatori su slijedeći : položaj i kvaliteta neformalnog obrazovanja, politika edukacije mladih, zakonodavstvo vezano uz mlade, proračun za mlade, politika informiranja mladih, višerazinska politika za mlade, istraživanja o mladima, participacija mladih na nacionalnoj razini, suradnja među resorima, inovativnost i savjetodavna tijela za mlade. Ti indikatori ukazuju na osnovu rada Europskog foruma mladih.

[7]11 indicators of a (national) youth policy - 11 indikatora nacionalne politike za mlade

Generalna skupština je najviše odlučivačko tijelo Europskog foruma mladih. Skupština zasjeda svake dvije godine, dva predstavnika imaju sve organizacije koje su punopravne članice, dok kandidatkinje ili promatračice imaju po jednog predstavnika. Pravo glasa imaju samo punopravne članice po principu jedna organizacija jedan glas. Generalna skupština bira predsjednika, tri potpredsjednika i 8 članova Biroa. Biro je struktura koja upravlja radom Europskog foruma mladih. Demokratsku kontrolu u Birou izvršava Vijeće članica – skupština u malom. Na dvogodišnji mandat se također bira Glavni tajnik ili tajnica koji/a vodi Tajništvo. Tajništvo se sastoji od policy službenika i administrativnog osoblja, te obavlja tekuće poslove Foruma. Komisija za financijski nadzor vrši internu financijsku kontrolu poslovanja Foruma. Također dio strukture Foruma je i Konzultativno tijelo za prijave u članstvo sa zadaćom davanja mišljenja Generalnoj skupštini o statusu pojedinih organizacija, te o kandidaturama. Europski forum za mlade organizira i mnoge radne skupine za obrazovanje, mobilnost, volonterstvo i sl. (Bužinkić, Buković 2009:53-62).

3.2 Programi za mlade

Strateški okvir za suradnju u području politika za mlade razvijen je 2001. godine u Bijeloj knjizi o mladima kojom Komisija državama članicama predlaže promicanje aktivnog građanstva mladih. Godinu dana nakon uspostavljen je okvir europske suradnje u području politika za mlade dok 2005. godine dolazi do ažuriranja okvira kako bi se njime mogao obuhvatiti Europski pakt za mlade kao treći stup integriran u strateške ciljeve EU.

3.2.1 Strategija EU-a za mlade za razdoblje 2010. – 2018.

EU strategija za mlade : Ulaganje i osnaživanje strategija je za razdoblje od 2010. – 2018. godine definirana sa dva glavna cilja : više prilika i jednakih mogućnosti za mlade ljude na tržištu obrazovanja i rada, te aktivno i odgovorno ponašanje u društvu, društvena uključenost i solidarnost mladih ljudi. Glavne odrednice strategije za mlade postavljene su u osam područja djelovanja: obrazovanje i osposobljavanje, zapošljavanje i poduzetništvo, zdravlje i dobrobit, sudjelovanje, dobrovoljne aktivnosti, socijalna uključenost, kreativnost i kultura, te mladi i svijet. Rad prema strategiji, odvija se u trogodišnjim ciklusima, te svaki ciklus ima prioritete. Prioriteti posljednjeg ciklusa (2016.-2018.) su veća socijalna uključenost svih mladih, veće sudjelovanje mladih u demokratskom i građanskom životu Europe, lakši prijelaz mladih iz mladosti u odraslu dob – posebno vezano uz tržište rada, potpora zdravlju i dobrobiti mladih – naglasak i na mentalno zdravlje, doprinos rješavanju izazova i mogućnosti digitalnog doba za politike za mlade, rad s mladima i za mlade, te doprinos odgovaranju na mogućnosti i izazove

koji proizlaze iz sve većeg broja mladih migranata i izbjeglica (www.europarl.europa.eu, lipanj 2016).

Strukturirani dijalog važan je dio EU strategije za mlade te služi kao metoda pomoću koje se dobivaju važni podaci za provođenje politika za mlade. Strukturirani dijalog je proces konzultacija između donositelja odluka i mladih, koji osigurava da mišljenja mladih budu uvažena i jedna od ključnih mišljenja prilikom donošenja odluka i oblikovanja politika za mlade. Strukturirani dijalog sastoji se od tri faze kroz koje donositelji odluka i mladi postavljaju pitanja od važnosti za mlade diljem Europe, prikupljaju odgovore, oblikuju prijedloge te ponovo prikupljaju komentare na oblikovane prijedloge prije nego što oblikuju politike za mlade. To je način na koji mladi mogu direktno i izravno utjecati na donošenje odluka, dok institucije na temelju strukturiranog dijaloga svoje odluke temelje na stvarnim potrebama mladih. Možemo zaključiti kako je strukturirani dijalog participativni proces u kojem mladi i donositelji odluka kontinuirano surađuju te zajedno oblikuju prijedloge i preporuke za poboljšanje položaja mladih u Europi, također, strukturirani dijalog je alat koji osigurava da politike za mlade zapravo i budu upravo to, da odražavaju prava i potrebe mladih u Europi. Strukturirani dijalog predstavlja prostor u kojem mladi pridonose razvoju politika za mlade. Dijalog se temelji na slijedećim načelima: obostrano učenje, izvještavanje o napretku, širenje rezultata, praćenje provedbe procesa, korištenje EU programa i fondova. Strukturirani dijalog podrazumijeva konzultacije s mladima i organizacijama mladih na europskoj, nacionalnoj i lokalnoj razini te se provodi u svim državama članicama EU. Traje 18 mjeseci a sastoji se od 3 šestomjesečne faze podudarane s 3 šestomjesečna rotirajuća predsjedavanja Europskom unijom. Tri države članice koje tijekom ciklusa predsjedavaju Unijom u suradnji s EK i Forumom mladih odabiru tematski prioritet koji će biti fokus ciklusa. U prvoj fazi nacionalne radne skupine se pripremaju za proces kroz razmjenu mišljenja o tematskom prioritetu, nakon toga dolazi do dogovora oko tematskog okvira konzultacija i konzultacijskih pitanja na Konferenciji za mlade, te se počinje sa online i offline konzultacijama s mladima i donositeljima odluka na nacionalnoj razini. U drugoj fazi cilj je prikupiti mišljenja mladih cijele Europe i oblikovati zajedničke preporuke vezane uz tematski prioritet. Prikupljanje mišljenja, odnosno konzultacije, traje nekoliko mjeseci i u tom je periodu ključan doprinos mladih i organizacija mladih. Organizira se Konferencija za mlade gdje se oblikuju zajedničke preporuke, te započinje proces prikupljanja mišljenja na prijedlog preporuka na europskoj i nacionalnoj razini. U trećoj fazi bitno je uključiti dobivene osvrte i mišljenja. Ponovo se organizira Konferencija za mlade gdje predstavnici mladih i

organizacija za mlade te donositelji odluka revidiraju zajedničke preporuke i predlažu način provedbe. Proces je završen kada se Zajedničke preporuke na konferenciji usvoje od strane mladih i donositelja odluka. Nakon što se preporuke usvoje počinje proces izrade Rezolucije Vijeća. Strukturiranim dijalogom upravlja Europska radna skupina za strukturirani dijalog koju čine Europski forum mladih, Europska komisija i 3 predsjedavajuće države. Europski forum mladih koordinira strukturirani dijalog i usmjerava nacionalne radne skupine i međunarodne organizacije mladih, dok EK i predsjedavajuće države prate i vrednuju razvoj dijaloga, te promiču ishode na političkoj razini (Sočo, Marjanović 2014:7-11).

3.2.2 Erasmus +

Europska komisija je za razdoblje 2014.-2020. usvojila jedinstveni program, koji će pomagati i financirati obrazovanje, obuku, mlade i sport, a koji je zamijenio sedam postojećih programa u području obrazovanja i osposobljavanja mladih, Erasmus +. Program Erasmus + zamišljen je kao pomoć građanima u stjecanju veće i bolje vještine i znanja, povećanje kvalitete podučavanja u obrazovanju, te u modernizaciji obrazovnih sustava država članica. Kao opći ciljevi Programa navedeni su: smanjenje ranog napuštanja školovanja, te povećanje broja mladih koji stječu diplomu. Uz opće ciljeve definirani su i posebni ciljevi Programa, a oni su: „ a) povećati razinu kompetencija i vještina posebice u odnosu na potrebe tržišta rada i društva, kao i sudjelovanje mladih ljudi u demokratskom životu Europe posebice kroz povećanu mogućnost mobilnog učenja studenata i mladih radnika te kroz bolju suradnju obrazovnih institucija za mlade i tržište rada, b) ubrzati poboljšanje kvalitete, inovativnu izvrsnost i internacionalizaciju na razini obrazovnih institucija, c) promovirati područje cjeloživotnog obrazovanja, potaknuti reforme na nacionalnim razinama, pomoći modernizaciju obrazovnih sustava uključujući i neformalno učenje i obrazovanje, pomoći europsku suradnju u području mladih, d) povećati međunarodnu dimenziju obrazovanja, obuke i mladih a posebice u visokom obrazovanju kroz povećanje aktivnosti visokoobrazovnih institucija uključujući suradnju i razmjenu s trećim zemljama, e) poboljšati podučavanje i učenje jezika i promicati jezičnu raznolikost, f) promicati izvrsnost u podučavanju i istraživačkim aktivnostima u europskim integracijama kroz Jean Monnet program i aktivnosti“ (Tufekčić M., Tufekčić Ž. 2013:185). Tri ključne aktivnosti koje su postavljene za postizanje ciljeva u području obrazovanja i obuke mladih su: osobna mobilnost u učenju koja obuhvaća transnacionalnu i internacionalnu mobilnost u učenju, zatim suradnja na inovacijama i dobroj praksi između obrazovanih institucija, institucija aktivnih u području mladih, te na kraju potpora za reforme politika, odnosno potpora ciljevima politika kroz

jačanje utjecaja metoda otvorenog učenja i koordinacije, ali i jačanje kapaciteta u trećim zemljama i zemljama kandidatima. Najvažniji element Programa bit će Osobna mobilnost u učenju. Osobna mobilnost u učenju pomagat će mobilnost osoblja, studenata, postdiplomskih studenata, te mladih kroz volontiranje i razmjenu mladih. Suradnja na inovacijama i dobroj praksi poticati će strateška partnerstva između obrazovnih institucija i organizacija mladih, partnerstva između obrazovnih institucija, institucija za gospodarstva, IT platforme, te jačanje kapaciteta u trećim zemljama, posebice susjednim zemljama. Potpora za reforme politike imat će fokusa na tri aktivnosti: potpora postojećim programima (ET 2020, EU Youth strategy,…), vrednovanje i implementacija te dijalog o politici između sudionika, organizacija, trećih zemalja. Inicijativa Jean Monnet zasebna je aktivnost unutar Erasmus + programa. Inicijativa je namijenjena promicanju nastave i istraživanja o europskim integracijama u svijetu kroz formiranje Jean Monnet katedri. Inicijativa će poticati aktivnosti akademskih ustanova ili udruženja koja su uključena u studije europskih integracija (Tufekčić M., Tufekčić Ž. 2013:185-187).

4. POLITIKA ZAPOŠLJAVANJA – EUROPSKA UNIJA

Politika zapošljavanja može se smatrati jednom od najvažnijih politika Europske unije, međutim nije se uvijek isticala, te je pažnja rijetko bila na nju usmjeravana. Politika zapošljavanja, kao i politika za mlade u nadležnosti je država članica, međutim zbog važnosti te politike Europska unija neprestano radi na promicanju i poboljšanju uvjeta za provedbu što boljih politika na nacionalnim razinama. Politiku zapošljavanja Europska unija provodi od samih svojih početaka, još za vrijeme Europske zajednice za ugljen i čelik, kada su radnici primali pomoć ukoliko su im radna mjesta bila u opasnosti zbog restrukturiranja industrija. Europski socijalni fond osnovan je 1960-ih godina te je predstavljao i još uvijek predstavlja jedno od glavnih aduta u borbi protiv nezaposlenosti. Do 1990-ih godina razvijali su se programi za borbu protiv nezaposlenosti usmjereni na posebne ciljne skupine, a također se počela pratiti izvedba samih tih programa. Europska služba za zapošljavanje osnovana je 1992. godine, te se sve više pažnje počinje usmjeravati na politiku zapošljavanja. Godinu dana nakon, s obzirom na veliku nezaposlenost koja je postojala u državama Europske unije, izdana je Bijela knjiga o rastu, konkurentnosti i zapošljavanju koja je pokrenula raspravu o europskoj gospodarskoj strategiji zapošljavanja. Politika zapošljavanja postala je prioritet programa Europske unije. Nakon Bijele knjige veliku ulogu u politici zapošljavanja imao je i Ugovor iz Amsterdama iz 1997., a koji je stupio na snagu 1999. godine. Ugovor iz

Amsterdama pružio je osnovu za razvoj europske strategije zapošljavanja te osnivanje Odbora za zapošljavanje utemeljenog na Ugovoru koji ima savjetodavnu ulogu s ciljem promicanja usklađivanja politika zapošljavanja i tržišta rada (www.europarl.europa.eu, lipanj 2016).

4.1 Strategije Europske unije u politici zapošljavanja

Zakonodavni okvir Europske unije obuhvaća strategije kojima se definiraju ciljevi koji se u Europskoj uniji žele postići, a uz ciljeve definirani su i načini ostvarenja tih ciljeva. Strategije se donose na razini Europske unije i kao takve se prosljeđuju zemljama članicama koje ih usvajaju i provode.

4.1.1 Europska strategija zapošljavanja

Europska strategija zapošljavanja donesena je 1997. godine u Luksemburgu zajedno s otvorenom metodom koordinacije. Države članice, tada su se obvezale, trebale su odrediti zajedničke ciljeve politike zapošljavanja. Glavni cilj Europske strategije zapošljavanja bio je otvaranje novih i boljih radnih mjesta diljem EU. Strategija je osmišljena na slijedećim elementima: smjernicama za zapošljavanje koje predstavljaju skup zajedničkih prioriteta i ciljeva zapošljavanja koje predlaže EK, a usvaja Vijeće, zajedničkom izvješću o zapošljavanju koje se temelji na procjeni stanja zapošljavanja u Europi, provedbi smjernica za zapošljavanje i procjeni pregleda ključnih pokazatelja zapošljavanja, donosi ga EK, a usvaja Vijeće, nacionalnim programima reformi koje donose nacionalne vlade dok EK analizira usklađenost sa strategijom Europa 2020, te na temelju procjena nacionalnih programa reformi Komisija objavljuje izvješća za pojedine države članice kojima analizira gospodarske prilike, te prema dobivenim rezultatima daje preporuke za države članice. Europska strategija zapošljavanja danas je sastavni dio strategije Europa 2020 (ec.europa.eu, lipanj 2016) „te se provodi u sklopu Europskog semestra, odnosno procesa praćenja i promicanja povezanosti i koordiniranosti između zemalja članica Europske unije i njezinih institucija na godišnjoj razini kojem je glavni cilj osigurati sukladnost djelovanja država članica s ciljevima Europske unije“ (Kidjemet 2015:48).

4.1.2 Lisabonska strategija

U ožujku 2000. godine održan je sastanak Europskog Vijeća na kojem je postignut dogovor o zajedničkom strateškom cilju prema kojem bi EU trebala postati najkonkurentnije

gospodarstvo koje će biti temeljeno na znanju, biti sposobno za održivi gospodarski rast, s najvećom stopom zaposlenosti uz snažnu gospodarsku i socijalnu koheziju.

Lisabonska strategija zasnivala se na tri segmenta: ekonomski segment koji je pripremao tranziciju prema gospodarstvu zasnovanom na znanju, socijalni segment koji je bio usmjeren na modernizaciju europskog socijalnog modela ulaganjem u ljudske resurse i borbom protiv socijalne isključenosti, te ekološki segment koji je upozoravao da gospodarski rast treba uskladiti s uporabom prirodnih resursa. Lisabonska strategija revidirana je 2005. godine te je definirala prioritete usmjerene na rast i zapošljavanje. Ciljevi revidirane strategije bili su učiniti Europu atraktivnijim mjestom za rad i ulaganje, osigurati znanje i inovacije za rast, te stvoriti veći broj novih i boljih radnih mjesta (www.ijf.hr, lipanj 2016).

4.1.3 Europa 2020

Europa 2020 Strategija za pametan, održiv i uključiv rast predstavlja strateški dokument Europske unije za sedmogodišnje razdoblje (2014.-2020.). Strategija Europa 2020 definira prioritete i ciljeve djelovanja i razvoja Europske unije koji se ugrađuju u sve sektorske strateške i planske dokumente EU. Te su prioritete države članice ugradile u nacionalne i regionalne programske dokumente koji moraju biti usmjereni u ispunjenje prioriteta i ciljeva EU. Cilj strategije Europa 2020 je oporavak europskog društva nakon krize, te stvaranje uvjeta za pametan rast, odnosno rast i razvoj gospodarstva temeljen na znanju i inovacijama, održiv rast, odnosno rast koji uključuje efikasnu upotrebu resursa i energije uz ekološku prihvatljivost i gospodarsku konkurentnost, te uključiv rast, odnosno rast koji uključuje sve države članice, a predstavlja gospodarstvo visoke zaposlenosti i socijalne uključenosti. Strategija definira pet glavnih ciljeva, pet glavnih područja djelovanja – zapošljavanje, istraživanje i razvoj, klimatske promjene, obrazovanje, socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva. Također je definirano sedam inicijativa koje bi trebale ubrzati proces postizanja ciljeva. Inicijative su slijedeće: Inovativna Unija, Mladi na potezu, Digitalno vrijeme za Europu –pametan rast, Efikasna upotreba resursa u Europi, Industrijska politika za vrijeme globalizacije – održiv rast, Vrijeme za nove vještine i zapošljavanje, Europska platforma protiv siromaštva – uključiv rast (Tufekčić M.,Tufekčić Ž. 2013:11-14). Strategija Europa 2020 pod točkom zapošljavanje definirala je cilj – zaposlenost 75% stanovništva u dobi od 20 do 64 godine. Strategija se provodi i prati u okviru Europskog semestra (Kidjemet 2015:47-48).

4.2 Zapošljavanje mladih

Nezaposlenost mladih ljudi predstavlja gorući problem Europske unije, problem je uočen od strane institucija zaduženih za donošenje politika i strategija. Nezaposlenost mladih tako je postala tema strategija, dokumenata, te programa Europske unije koji predstavljaju temelj za razvoj članica Europske unije.

4.2.1 Strategije i programi EU

Nezaposlenost mladih u EU postaje problem koji je prioritetan za rješavanje, te samim time donose se strategije, dokumenti i programi kojima se definiraju ciljevi i smjer razvoja Europske unije, te načini provedbe definiranih ciljeva, mjera, programa te inicijativa. Strategije i dokumenti donose se na razini Europske unije te su podloga za detaljniju razradu na nacionalnim razinama.

4.2.1.1 Mladi u pokretu

U strategiji Europa 2020 nalazi se inicijativa Mladi u pokretu[8] koja predstavlja inicijative vezane uz obrazovanje i zapošljivost mladih, smanjenje nezaposlenosti mladih, te povećanje omjera zaposlenosti. Ciljevi inicijative Mladi u pokretu nastoje se postići kroz prilagođavanje obrazovanja potrebama mladih, kroz poticanje mladih na iskorištavanje sredstava EU za obrazovanje u drugoj zemlji, te kroz poticanje država članica na pokretanje mjera za lakši prelazak iz obrazovanja na tržište rada (Kidjemet 2015:51). Mjere koje se provode na razini EU : povećanje i integriranje EU mobilnosti, povećanje fakultetskih i istraživačkih programa te povezivanje istih sa nacionalnim programima, jačanje kvalitete visokog obrazovanja, promoviranje poduzetništva kroz programe za mlade, pokretanje programa zapošljavanja mladih s ciljem smanjenja broja nezaposlenih mladih osoba (Tufekčić M.,Tufekčić Ž. 2013:16).

Inicijativa Prilike za mlade[9] je set mjera unutar inicijative Mladi u pokretu iz 2012./2013. godine. Inicijativa je usmjerena na potporu mladim nezaposlenim ljudima, posebice onima koji su prekinuli školovanje ili pripravništvo bez postignutog srednjoškolskog obrazovanja da se vrate u obrazovni proces te diplomiranim ljudima kod dobivanja prvog posla. Inicijativa se provodi kroz promicanje zapošljavanja mladih većom upotrebom sredstava iz Europskog

[8] Mladi u pokretu – Youth on the move
[9] Prilike za mlade – Youth Opportunities Initiative

socijalnog fonda, inovativnim pristupima, olakšavanjem pronalaska posla u drugim državama članicama,te što jačim povezivanjem odnosno partnerstvom političkih tijela.

Tvoj prvi EURES posao[10] je shema za mobilnost koja za cilj ima popunu radnih mjesta u određenom sektoru rada, zanimanju, jednoj državi ili više njih te potaknuti mlade ljude na mobilnost. Inicijativa je implementirana uz potporu EURES-a namijenjena mladima do 35 godina starosti iz 30 zemalja – EU + Norveška i Island. Inicijativa se financira iz EURES osi EaSI programa.

Koalicija za digitalne poslove[11] predstavlja suradnički napor u EU usmjeren ka povećanju informacijsko komunikacijskih (ICT) vještina uz nuđenje prilika za stjecanje znanja u tim područjima, te potičući mlade za studiranje ICT-a. Koalicija za digitalne poslove ostvaruje se kroz partnerstva više sudionika od kojih svatko na svoji način sudjeluje na povećanju ICT vještina (Kidjemet 2013:49-55).

4.2.1.2 Paket mjera zapošljavanja mladih

U prosincu 2012. godine Vijeće EU usvojilo je smjernice Paket mjera za zapošljavanje mladih usmjerene ka poboljšanju prelaska mladih iz obrazovnih sustava na tržište rada. Paket mjera sastoji se od dvije preporuke – Preporuka Vijeća o uspostavi Garancije za mlade i Preporuke Vijeća o Kvalitativnom okviru za pripravništvo - i jedne inicijative za naukovanje, pripravništvo i mobilnost – Alijansa za naukovanje. Cilj Paketa mjera je povećati zapošljivost i zapošljavanje mladih u dobnoj skupini od 15 do 25 godina (www.gzm.hr, lipanj 2016).

Garancija za mlade predstavlja najvažniju mjeru za zapošljavanje mladih u Europskoj uniji, te se njome nastoji osigurati da mladi ispod 25 godina starosti dobiju kvalitetnu ponudu za posao, praksu ili nastavak školovanja unutar 4 mjeseca od završetka formalnog školovanja i dobivanja statusa nezaposlene osobe. Prije uvođenja Garancije za mlade potrebne su reforme, a vrlo je bitna i suradnja između sudionika počevši od javnih vlasti, službi za zapošljavanje, obrazovnih institucija, potpornih službi za mlade, poslodavaca, sindikata pa sve do ostalih sudionika. Sama provedba Garancije za mlade u državama članicama osigurana je Planovima implementacije Garancije za mlade koju je svaka država članica trebala dostaviti do kraja 2014. godine sa jasno definiranim mjerama koje će država poduzeti kako bi provela Garanciju, jasno definiranim rokovima provedbe, ulogu države u provedbi, te načine

[10]Tvoj prvi EURES posao - Your first EURES job
[11] Koalicija za digitalne poslove – Grand Coalition for Digital Jobs

financiranja. Europska unija je državama članicama pomogla u donošenju nacionalnog plana implementacije Garancije za mlade. Također, EU je uspostavila i Zajednički program učenja o Europskoj strategiji zapošljavanja kojim se nastoji postići razmjena „dobrih primjera" među državama članicama. Provedba Garancije za mlade prati se u sklopu Europskog semestra. Garancija za mlade financira se iz nacionalnog budžeta, Europskog socijalnog fonda, a postoje i sredstva dostupna kroz Inicijativu za zapošljavanje mladih.

2014. godine Europska komisija usvojila je Kvalitativni okvir za pripravništvo kako bi se osiguralo visokokvalitetno radno iskustvo u kvalitetnim uvjetima rada, kako bi se poticalo stručno usavršavanje u inozemstvu te kako bi se povećala transparentnost pripravništva. Pripravništvo podrazumijeva ograničeno razdoblje plaćene ili neplaćene radne prakse u koju je uključeno učenje te praktična komponenta s ciljem stjecanja praktičnog ili profesionalnog iskustva s ciljem poboljšanja zapošljivosti i olakšavanja prijelaza iz obrazovnog sustava na tržište rada. Kvalitativni okvir za pripravništvo ima za cilj poboljšanje radnih uvjeta te definiranje i praćenje ishoda te sadržaja učenja koji se stručnim usavršavanjem trebaju obuhvatiti prema glavnom elementu okvira – sporazumu o stručnom usavršavanju. Kvalitativni okvir za pripravništvo financira se iz fondova EU, preko Europskog socijalnog fonda, zatim iz Inicijative za zapošljavanje mladih. Okviru je dostupan i program Europskog socijalnog fonda za tehničku pomoć kod implementacije novih ili modernizacije postojećih sustava pripravništva u državama članicama.

Inicijativa koja ujedinjuje javne vlasti, poslovne subjekte, obrazovne institucije te predstavnike mladih je Alijansa za naukovanje osnovana u srpnju 2013. godine. Alijansa radi na povećanju ponude, ali i na poboljšavanju kvalitete prakse u državama članicama Europske unije, te na promicanju rada kroz praksu – kombinacija učenja na radnom mjestu uz teoretsko učenje u formalnom obrazovanju. Financiranje Alijanse je preko Erasmus + programa, Europskog socijalnog fonda, Inicijative za zapošljavanje mladih, EURES-a i ostalih programa (Kidjemet 2015:52-54).

4.2.1.3 EURES[12]

EURES, odnosno Europska služba za zapošljavanje je mreža za suradnju koja za svrhu ima olakšati slobodno kretanje radnika u državama članicama EU te Švicarskoj, Islandu, Norveškoj i Lihtenštajnu. Mrežu čine javne službe za zapošljavanje, a javni partneri su

[12] EURES – EURopean Employment Service – Europska služba za zapošljavanje

sindikati i udruženja poslodavaca (ec.europa.eu, lipanj 2016). Europsku službu za zapošljavanje oformila je Europska komisija, te ona prati njezino djelovanje. EURES karakterizira postojanje savjetnika. Savjetnici imaju ulogu pružiti informacije, pomoć i/ili savjet tražiteljima posla i poslodavcima. Ciljevi koje Europska služba za zapošljavanje želi postići su: informiranje, usmjeravanje te savjetovanje potencijalnih „pokretljivih" radnika o mogućnostima zapošljavanja te uvjetima rada, ali i života u EU, pomaganje poslodavcima koji žele zaposliti radnike iz drugih država, te savjetovanje i usmjeravanje radnika i poslodavca u prekograničnim područjima (Kidjemet 2015:54-55).

5. EUROPSKI PROGRAMI FINANCIRANJA POLITIKA

Europska unija financira mnoge programe i projekte unutar javnih politika EU, kao što su regionalni i urbani razvoj, poljoprivreda i ruralni razvoj, istraživanje i inovacije, zapošljavanje i socijalna uključenost itd. Velikim dijelom proračuna Europske unije upravlja se u partnerstvu s nacionalnim i regionalnih tijelima putem zajedničkog upravljanja uz pomoć strukturnih i investicijskih fondova. Najznačajniji fondovi su: Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) zadužen za regionalni i urbani razvoj, Europski socijalni fond (ESF) za socijalnu uključenost i dobro upravljanje, Kohezijski fond (KF) za gospodarsku konvergenciju manje razvijenih regija, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR), te Europski fond za pomorstvo i ribarstvo. Svi fondovi pridonose provedbi strategije Europa 2020 (europa.eu, lipanj 2016). Politika za mlade, te zapošljavanje mladih financira se ponajviše iz Europskog socijalnog fonda.

5.1 Europski socijalni fond

Europski socijalni fond predstavlja najvažniji europski financijski instrument ulaganja u ljudski potencijal. Europski socijalni fond povećava mogućnost zapošljavanja svih EU građana, daje priliku boljeg obrazovanja te radi na boljitku najranjivijih društvenih skupina. Europski socijalni fond „promovira visoku razinu zaposlenosti i kvalitete radnih mjesta, pomaže geografsku i profesionalnu mobilnost radnika, brine o njihovoj prilagodbi promjenama, potiče i pomaže dostizanje visoke razine obrazovanja i obuke, promovira jednakost spolova, jednake mogućnosti i nediskriminaciju, jača društvenu uključenost i pomaže borbu protiv siromaštva čime doprinosi prioritetima Europske unije u smjeru jačanja ekonomske, socijalne i prostorne kohezije" (Tufekčić M.,Tufekčić Ž. 2013:168). Europski socijalni fond usmjeren je i na pomoć ugroženim skupinama – trajno nezaposlenim, osobama

s invaliditetom, migrantima, manjinama, … Uz to, daje podršku i poduzećima s ciljem olakšavanja njihove prilagodbe izazovima i provedbama reformi naročito u području zapošljavanja, obrazovanja i socijalne politike.

Europski socijalni fond ima četiri cilja, dok svaki cilj ima i svoje prioritete ulaganja: „

1. Poticanje zapošljavanja i potpora mobilnosti radne snage
   - Zapošljavanje onih koji traže posao kao i neaktivnih ljudi, uključujući inicijative lokalnog zapošljavanja i potporu mobilnosti radne snage
   - Održivo uključivanje nezaposlenih mladih ljudi, obrazovanje i obuka za tržište rada
   - Samozapošljavanje, poduzetništvo i pokretanje poslova
   - Jednakost između spolova kao i ravnoteže između privatnog i poslovnog života
   - Prilagodba radnika, poduzeća i poduzetnika promjenama
   - Aktivno i zdravo starenje
   - Modernizacija i jačanje institucija tržišta rada, uključujući jačanje međunarodne mobilnosti radne snage
2. Ulaganje u obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje
   - Smanjenje pojave ranog napuštanja škole i promocija jednakog pristupa kvalitetnom predškolskom, osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju
   - Povećanje kvalitete, učinkovitosti i otvorenosti visokog obrazovanja s ciljem povećanja sudjelovanja i završetka ove razine obrazovanja
   - Unapređenje pristupa cjeloživotnom obrazovanju, jačanje vještina i kompetencija radne snage te povećanje obrazovne relevantnosti obrazovanja i obuke za tržište rada
3. Poticanje socijalne sigurnosti i uključenosti te borba protiv siromaštva
   - Aktivna uključenost
   - Integracija marginaliziranih društvenih skupina
   - Borba protiv diskriminacije na rasnoj, etničkoj, spolnoj, vjerskoj, dobnoj ili seksualnoj orijentaciji
   - Poboljšanje pristupa, održivosti i kvalitete usluge, uključujući zdravstvenu zaštitu i socijalne usluge od općeg interesa
   - Promocija socijalnog gospodarstva i socijalnog poduzetništva
   - Strategija Zajednica na čelu lokalnog razvoja CLLD pristup
4. Jačanje institucionalnih kapaciteta i učinkovitosti javne administracije

- Ulaganje u institucionalne kapacitete i učinkovitost javne uprave i javnih usluga s naglaskom na reforme, bolju regulativu i bolje upravljanje
- Jačanje kapaciteta dionika koji zapošljavaju – poslodavce, one koji vode i pružaju obrazovne i socijalne usluge, sektorske i teritorijalne zajednice koje potiču reforme na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini“ (Tufekčić M.,Tufekčić Ž. 2013:169,170).

Europski socijalni fond u razdoblju od 2014. – 2020. godine ima na raspolaganju 80 milijardi eura koji će biti investirani u zapošljavanje te socijalnu uključenost, te 3,2 milijarde eura koje će biti dostupne kroz Inicijativu za zapošljavanje mladih. Mladi, obrazovanje mladih, te zapošljavanje mladih ključni su prioritet Europske unije u tom razdoblju, što možemo vidjeti iz ciljeva i prioriteta Europskog socijalnog fonda. U razdoblju od 2007. – 2012. godine 68% svih sredstava ESF bilo je usmjereno na programe za mlade (Kidjemet, 2015:56).

5.2 Inicijativa za zapošljavanje mladih - YEI

Inicijativa za zapošljavanje mladih[13] formirana je 2013. godine kao pomoć regijama u kojima je nezaposlenost mladih kritično visoka (25% - 2012.) da bi što brže proveli Garanciju za mlade. YEI je, znači, samo paket financijske pomoći za regije najteže pogođene nezaposlenošću mladih kako bi se što prije implementirale mjere za smanjenje iste. Inicijativom će se podupirati mladi ljudi koji su nezaposleni i nisu uključeni u programe obrazovanja ili osposobljavanja (NEET[14]), uključujući mlade koji su dugo nezaposleni i one koji se nisu prijavili da traže posao. Inicijativa podupire naukovanje, stažiranje, posredovanje kod zaposlenja i daljnje obrazovanje za stjecanje kvalifikacije. Mjere koje financira Inicijativa vezane su uz osiguravanje pripravništva ili prakse, prvog zaposlenja, smanjenje troškova rada koji nisu povezani s plaćom, subvencije za plaće, mjere za mobilnost rada, potpora mladim ljudima za osnivanje poduzeća, kvalitetno obrazovanje (strukovno), te programi za pružanje druge prilike (Kidjemet 2015:56-57). Važno je, da se iz sredstava Inicijative mogu financirati i mjere modernizacije i reforme struktura država kako bi se mogla implementirati Garancija za mlade. Cilj Inicijative je da u okviru Garancije za mlade države članice uvedu mjere kojima bi se osiguralo da mladi ljudi u dobi do 25 godina dobiju kvalitetnu ponudu za posao, daljnje obrazovanje, naukovanje ili stažiranje u roku od četiri mjeseca nakon završetka

[13] Inicijativa za zapošljavanje mladih – Youth employment initiative - YEI
[14] NEET - "Not in Education, Employment, or Training“ – mladi koji nisu u sustavu obrazovanja, nisu zaposleni niti su na praksi/stručnom usavršavanju

školovanja ili gubitka posla. Proračun Inicijative za razdoblje od 2014. do 2020. godine iznosi 6,4 milijarde eura (ec.europa.eu, lipanj 2016).

5.3 Program za zapošljavanje i socijalne inovacije EaSI[15]

Program za zapošljavanje i socijalne inovacije predstavlja instrument financiranja Europske unije usmjeren ka promicanju visoke razine kvalitetnog i održivog zapošljavanja na razini Europske unije, jamčenje primjerene i dostojne socijalne zaštite, borbu protiv socijalne isključenosti i siromaštva te poboljšanje radnih uvjeta. EaSi je pod kontrolom Europske Komisije koja njime upravlja. Programom su objedinjena tri zasebna programa iz 2007.-2013. godine – PROGRESS, EURES i mikrofinancijski instrument PROGRESS. Ti programi od 2014. godine predstavljaju osi Programa za zapošljavanje i socijalne inovacije. EaSI podupire modernizaciju politike zapošljavanja i socijalne politike (os PROGRESS – 61% financijskih sredstava), radnu mobilnost (os EURES – 18% financijskih sredstava), te pristup mikrofinanciranju i socijalno poduzetništvo (os Mikrofinanciranje i socijalno poduzetništvo – 21% financijskih sredstava). Ciljevi Programa za zapošljavanje i socijalne inovacije su povećanje odgovornosti u svezi ciljeva EU, koordinacija djelovanja na razini EU i nacionalnoj razini po pitanju zapošljavanja, socijalnih pitanja i uključenosti, potpora razvoju sustava socijalne zaštite i politika tržišta rada, moderniziranje zakonodavstva unije i učinkovita primjena istog, promicanje geografske mobilnosti i otvoreno tržište rada, te povećanje raspoloživosti mikrofinanciranja za ranjive skupine i mikropoduzeća te poboljšanje pristupa financiranju socijalnih poduzeća. Kako bi se ciljevi Programa postigli posvećuje se posebna pozornost mladima, promiče se jednakost žena i muškaraca, suzbija se diskriminacija, promiče se visoka razina kvalitetnog, održivog zapošljavanja, jamči se dostojna socijalna zaštita, bori se protiv dugoročne nezaposlenosti, protiv siromaštva i socijalne isključenosti (ec.europa.eu, lipanj 2016).

6. POLITIKA ZA MLADE – HRVATSKA

Prema nacionalnom programu djelovanja za mlade, mladi su društvena skupina u Republici Hrvatskoj, a čine ju svi građani RH u dobi od 15 do 30 godina. Akteri koji djeluju u području jačanja politika za mlade vode rasprave o tome jesu li mladi društveni resurs ili društveni problem. Ukoliko mlade promatramo kao resurs znači da se mlade promatra kao predstavnike poželjne budućnosti, kao nositelje dominantnih društvenih vrijednosti koje se

[15] EaSI – Employment and Social Innovation programme

prenose generacijama, ali i kao izvor inovacija. U tom pogledu, mladi su vitalno društveno bogatstvo i trebaju im se osigurati optimalni razvojni uvjeti. Ukoliko mlade definiramo kao problem dolazi do toga da mlade percipiramo kao skupinu u osjetljivom stadiju razvoja koju je nužno zaštititi od poremećaja u ponašanju, kao populaciju koja nije kvalitetno integrirana i treba ju integrirati. Tako se javlja negativna slika o mladima i nepovjerenje društva prema njima. U Republici Hrvatskoj prisutna su oba pristupa, mada nažalost, prevladava onaj pristup koji na mlade gleda kao na osjetljivu skupinu sklonu neprihvatljivom ponašanju. Mladima u Hrvatskoj nedostupno je visoko obrazovanje, teško pronalaze posao, sporo se ekonomski osamostaljuju, kasno zasnivaju obitelj, suočeni su sa niskom političkom i društvenom participacijom. Najveće probleme mladih predstavljaju nezaposlenost, nizak životni standard i nedostatak životne perspektive.

Politika za mlade u Hrvatskoj razvija se kroz tri diskursa. Prvi je vezan uz vertikalnu dimenziju koja je usmjerena ka jačanju procesa demokratizacije i uključivanje mladih u procese donošenja odluka, te poticanje mladih na sudjelovanje u društvu. Središte diskursa je politička participacija mladih, politika informiranja mladih, poticanje na kvalitetno korištenje slobodnog vremena, te uvažavanje interesa mladih. Drugi diskurs vezan je uz horizontalnu dimenziju koja stavlja naglasak na socijalno, ekonomsko i pravno izjednačenje mladih sa svrhom promicanja jednakosti između mladih. Diskurs se odnosi na jednakost prilika i šansi u području obrazovanja ili zaposlenja, pravo na uvažavanje, nediskriminaciju, solidarnosti, poštivanja različitosti. Treći diskurs povezan je s refleksivnom dimenzijom u kojoj se razvoj politika za mlade naglašava kroz osjetljivost na promjene u preferencijama mladih, učenje iz primjera dobrih praksi (izvan zemlje), fleksibilnije institucionalne promjene. Možemo reći da u praksi, prevladava vertikalna dimenzija koja ima najveći potencijal uspjeha iz tri razloga: jak konsenzus političkih i društvenih vrijednosti između vlade i građana, jak interes društva i pojedinaca u jačanju kapaciteta demokratskog građanstva, te rastući senzibilitet za suradnju u potrazi za kvalitetnim ishodom.

Politika za mlade u RH slijedi policy ciklus kao mainstream agendu koja se sastoji od nekoliko faza. Prva je definiranje problema, nakon toga prijedlog rješenja, iza je izbor strategije odnosno politike, provedba tj. implementacija, vrednovanje - evaluacija te odluka o nastavku, modifikaciji ili prekidu- tzv. policy inovacija (Bužinkić, Buković 2009:10-17).

6.1 **Akteri politika za mlade**

Razlikujemo formalne i neformalne aktere politika za mlade. Formalni akteri su inkluzivni element public policy-ja. Formalni akteri su zakonodavna, izvršna i „sudska vlast“ (nevidljiv utjecaj) te su glavni nositelji odgovornosti koju nose u stvaranju, implementaciji i vrednovanju učinkovitosti politike, dok su neformalni akteri vođeni svojim interesom i željom izmjene statusa quo unutar politike. Neformalni akteri, za razliku od formalnih, nisu formalno vezani uz zakon ili ustav. Pravo u kreiranju politika dobivaju političkim kriterijem uključivosti u politiku partikularne domene od interesa. Neformalni akteri su pojedinci, interesne grupe, političke stranke, mediji i sl.

6.1.1. Formalni akteri

Zakonodavna vlast

Saborski odbor za obitelj, mlade i sport predstavlja najznačajnije tijelo odgovorno za koordinaciju politike prema mladima. Odbor se sastoji od 13 zastupnika Hrvatskog sabora. Odbor se služi Strategijom za mlade, te svoje djelovanje usmjerava na praćenje provedbe Nacionalnog programa (djelovanja) za mlade. Djelokrug rada Odbora za obitelj, mlade i sport predstavljaju poslove utvrđivanja i praćenja provođenja politike, a u postupku donošenja zakona i drugih propisa Odbor ima prava i dužnosti matičnog radnog tijela u područjima koje se odnose na brak, obitelj i skrbništvo, zaštitu djece, materinstva i mladih, sport, kvalitetu života mladih i njihovo sudjelovanje u društvu, zaštita od ovisnosti, planiranje obitelji itd. (www.sabor.hr , lipanj 2016). Najvažnija zadaća Odbora je postavljanje politika za mlade na dnevni red u Hrvatskom saboru.

Izvršna vlast

Vlada je zadužena za pitanja mladih kroz djelovanja svih ministarstava. Glavu ulogu ima Ministarstvo socijalne politike i mladih, sa zadaćom stvaranja boljih uvjeta u ostvarivanju prava mladih, zadovoljavanju potreba mladih te aktivnog sudjelovanja u društvu na državnoj i lokalnoj razini. Kako bi se podigla kvaliteta života mladih, te kako bi se stvorili socijalni, obrazovni, odgojni, kulturni, materijalni i ostali uvjeti za dobrobit mladih i njihovo aktivno i odgovorno sudjelovanje u zajednici Ministarstvo socijalne politike i mladih izrađuje prijedloge zakona, strategije i druge akte, kreira politike za mlade i provodi mjere prema propisima i nacionalnim dokumentima (www.mspm.hr, lipanj 2016).

Međusektorsko tijelo – Savjet za mlade

Međusektorsko savjetodavno tijelo Vlade RH je osnovano 2003. sa zadaćom praćenja rada ministarstva i drugih tijela državne uprave u provedbi, praćenju i vrednovanju politika za mlade, davanje preporuka i mišljenja, praćenje rada udruga mladih i za mlade, te reagiranje na društvene događaje važne za mlade. Savjet za mlade čine predstavnici tijela državne uprave i organizacija civilnog društva.

Nakon nacionalne razine promišljanja o politikama za mlade isto se moralo odviti i na lokalnoj razini. Donesen je 2007. godine Zakon o savjetima mladih kojim se svim jedinicama lokalne i regionalne samouprave nalaže osnivanje savjeta mladih kako bi se unaprijedio položaj mladih u zajednici kroz savjetovanje, informiranje i aktivno uključivanje u razvoj lokalnih politika za mlade. Izrada novog Zakona o savjetima mladih krenula je 2013. godine na inicijativu Ministarstva socijalne politike i mladih (Maletić i sur. 2014:8-9), te je godinu dana kasnije navedeni zakon i usvojen. Savjeti mladih osnivaju se kao savjetodavna tijela jedinica lokalne i regionalne samouprave koja promiču i zagovaraju prava, potrebe i interese mladih na lokalnoj i regionalnoj razini. Savjet mladih na sjednicama savjeta raspravlja o pitanjima značajnim za rad savjeta, te o pitanjima samouprave koji su od interesa za mlade, Savjet u suradnji s predsjednikom predstavničkog tijela inicira donošenje odluka od značaja za mlade, programe i druge dokumente za unapređenje položaja mladih, Savjet sudjeluje u radu predstavničkog tijela prilikom donošenja odluka, mjera, programa od značaja za mlade dajući mišljenje, prijedloge i preporuke, sudjeluje u izradi, provedbi i praćenju provedbe lokalnih programa za mlade te daje očitovanja i prijedloge o potrebama i problemima mladih, a također predlaže i rješenja, potiče informiranje mladih o njihovom položaju, upućuje ih na suradnju s organizacijama civilnog društva i drugim tijelima, Savjet potiče razvoj financijskog okvira provedbe politika za mlade, sudjeluje u programiranju prioriteta natječaja, te obavlja mnoge druge savjetodavne poslove od interesa za mlade (www.zakon.hr, lipanj 2016) .

6.1.2. Neformalni akteri

Građani i građanke

U Hrvatskoj živi preko 900 tisuća mladih, što je otprilike 21% sveukupne populacije. Mladi su heterogena skupina od 15 do 30 godina koji uživaju neka prava, kao što je obrazovanje, dok u drugima oskudijevaju, primjerice zapošljavanju, kulturnim sadržajima i sl. Mali broj mladih je aktivno kroz nevladine organizacije ili inicijative civilnog sektora, a također se može reći da su pasivni i apatični, te apolitični.

Interesne skupine

Brojne udruge, nevladine organizacije ističu se u procesu zagovaranja politika za mlade, te umrežavanju organizacija mladih. Procesima umrežavanja udruga, klubova i inicijativa nastala je Mreža mladih Hrvatske[16] (Petak i sur. 2006:46-48). „Mreža mladih Hrvatske savez je 66 nevladinih udruga mladih i za mlade koji u Republici Hrvatskoj djeluje kao nacionalna krovna organizacija mladih (National Youth Council) i članica je Europskog foruma mladih. MMH je savez udruga mladih i za mlade koji osnažuje mlade za aktivno i odgovorno sudjelovanje u društvu, doprinosi razvoju kvalitetnih politika za mlade i civilnog društva. U svom radu zastupa članice i teži djelovati u interesu svih mladih putem umrežavanja, zagovaranja, informiranja, neformalnog obrazovanja i istraživanja, zalažući se za suradnju s tijelima javne vlasti, odgojno obrazovnim i znanstvenim institucijama, akterima civilnog društva i medijima“(www.mmh.hr, lipanj 2016).

6.2 Nacionalni program za mlade za razdoblje od 2014. do 2017. godine

Nacionalni program za mlade za razdoblje od 2014. do 2017. godine je treći strateški dokument za mlade u Hrvatskoj. Prvi je bio Nacionalni program djelovanja za mlade od 2003. do 2008., a drugi Nacionalni program za mlade od 2009. do 2013. godine.

Cilj Nacionalnog programa je unaprijediti aktivnosti tijela državne uprave i javnih ustanova koje pridonose zadovoljavanju potreba mladih. Ministarstvo socijalne politike i mladih osnovalo je radnu skupinu sa zadatkom izrade Nacionalnog programa. Radnu skupinu činili su predstavnici javne uprave, znanstvenih i stručnih institucija te udruge mladih i za mlade. Radna skupina bila je podijeljena u osam tematskih skupina sukladno europskim standardima i smjernicama u Europskoj strategiji za mlade – ulaganje i osnaživanje, a to su obrazovanje, profesionalno osposobljavanje i usavršavanje, zapošljavanje i poduzetništvo, zdravlje i zdravstvena zaštita, socijalna zaštita i uključivanje, volonterske aktivnosti, aktivno sudjelovanje mladih u društvu i politička participacija, mladi u europskom i globalnom okruženju, te mladi i kultura. Zadatak radnih skupina bio je izraditi ciljeve i mjere te odrediti nositelje, zadatke i indikatore postignuća sa svrhom lakše izrade operativnih planova za provedbu Nacionalnog programa. Svoj rad skupine su temeljile na službenim statističkim podacima, rezultatima istraživanja o mladima, rezultatima evaluacije prethodnih nacionalnih programa, dokumentima Europske komisije i Vijeća Europe, te strateškim dokumentima

[16] Mreža mladih Hrvatske - MMH

Vlade RH. Nakon što su skupine izradile prijedloge mjera Ministarstvo socijalne politike i mladih osnovalo je Stručno povjerenstvo sa zadatkom da formalno i sadržajno uskladi sve predložene ciljeve, mjere, nositelje, zadatke i rokove provedbe Nacionalnog programa, te izrade konačnog prijedloga teksta Nacionalnog programa za upućivanje u javnu raspravu. Nacionalni program sadrži sedam prioritetnih područja s 40 mjera i 118 zadataka za čiju su provedbu zadužena tijela državne uprave. Nacionalni program odraz je neposrednih potreba i interesa mladih, a u samom procesu izrade programa aktivno su sudjelovali i mladi koji su bili angažirani u realizaciji istraživanja, sudjelovanje u Radnoj skupini i Stručnom povjerenstvu, te su bili uključeni u proces javnog savjetovanja. Prioriteti u Nacionalnom programu povezani su sa ciljevima, ciljevi sa mjerama, a mjere sa zadacima, što bi trebalo jamčiti kvalitetu programa (www.mmh.hr, lipanj 2016).

7. POLITIKA ZAPOŠLJAVANJA – HRVATSKA

Nezaposlenost je u Hrvatskoj jedan od glavnih problema. Zapošljavanje je jedan od važnijih prioriteta Hrvatske Vlade i nadležnih ministarstava. Ministarstvo rada i mirovinskog sustava obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na politiku zapošljavanja, uređivanje radnih odnosa, tržište rada, prekvalifikacije, povećanje radnih mjesta, politiku mirovinskog osiguranja, evidenciju nezaposlenosti, socijalno partnerstvo i odnose sa sindikatima i udrugama poslodavaca u području radnopravnih odnosa, unapređenje sustava zaštite na radu, međunarodnu suradnju na području rada i zapošljavanja i sl. (www.mrms.hr, lipanj 2016).

Hrvatski zavod za zapošljavanje je javna ustanova u vlasništvu RH, ustrojena Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti sa zadaćom rješavanja pitanja vezano uz problematiku zapošljavanja i nezaposlenosti. Zavod je vodeći sudionik u razvoju tržišta rada, objedinjuje cjelokupnu ponudu i potražnju s ciljem postizanja pune zaposlenosti. Misija Zavoda za zapošljavanje je učinkovito posredovanje na tržištu rada razvojem usluga visoke kvalitete uz razvoj vlastitih znanja, vještina i sposobnosti i uz promicanje partnerskih odnosa s dionicima na tržištu rada, dok za strateške ciljeve ima razviti usluge Zavoda radi povećanja konkurentnosti radne snage i zadovoljavanja potreba na tržištu rada, razviti ljudski potencijal i administrativni kapacitet Zavoda u kreiranju i davanju usluga na tržištu rada, te ostvariti vodeću poziciju Zavoda na tržištu rada uspostavljanjem partnerskih odnosa i većim utjecajem na donošenje i provedbu javnih politika (www.hzz.hr, lipanj 2016).

7.1 Strategije i dokumenti RH

Rješavanje problema nezaposlenosti definirano je kroz nekoliko dokumenata u skladu s preporukama, smjernicama i načinima djelovanja Europske unije.

7.1.1 Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije

Hrvatski sabor je 17. listopada 2014. godine usvojio Strategiju obrazovanja, a mjesec dana kasnije imenovao Posebno stručno povjerenstvo za provedbu Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije sa zadaćom izrade akcijskog plana provedbe Strategije, koordinacije dionika, te zadaćom definiranja pokazatelja provedbe i učinkovitosti provedbe ciljeva Strategije i mjera. Povjerenstvo je 8. rujna predstavilo projekt provedbe Strategije nazvan "Nove boje znanja". Strategija se temelji na načelima : donošenje odluka na temelju analize podataka, učinkovitosti sustava i poboljšanom financiranju, postupnosti i logičnom slijedu uvođenja promjena, te sustavnom praćenju i vrednovanju rezultata provedenih mjera. Glavni ciljevi strategije su kvalitetno obrazovanje dostupno svima pod jednakim uvjetima i znanost koja unapređuje ukupni svjetski fond znanja te pridonosi boljitku hrvatskog društva, strategija uvodi cjeloživotno učenje kao princip na kojem se zasniva cjelokupno obrazovanje, kako bi se razvili procesi i sustav priznavanja neformalno stečenih znanja i vještina te potaknula primjena informacijsko-komunikacijskih tehnologija u obrazovanju, kurikularna reforma također je cilj strategije kao i unapređenje studijskih programa i obrazovanje odraslih (vlada.gov.hr, lipanj 2016).

7.1.2 Nacionalni program reformi 2016.

Dokument Nacionalni program reformi opisuje mjere koje Vlada Republike Hrvatske poduzima kako bi riješila strukturne izazove s kojima se suočava Hrvatska, a uzimajući u obzir preporuke Vijeća Europske unije iz srpnja 2015. kako bi se postigla usklađenost s ciljevima strategije Europa 2020. Nacionalni program reformi izradila je Međuresorna radna skupina za Europski semestar[17], program je prihvaćen 28.4.2016. Dva glavna cilja koje je Vlada RH odredila, a opisana su u programu reformi su povećanje održivosti duga opće države i promicanje rasta i zapošljavanja u hrvatskom gospodarstvu. U sklopu dva cilja ističu se četiri reformska područja : makroekonomska stabilnost i fiskalna održivost, lakši uvjeti poslovanja i bolja investicijska klima, veća učinkovitost i transparentnost javnog sektora i

[17] Europski semestar je mehanizam nadzora u sklopu strategije Europa 2020 koji objedinjava praćenje nacionalnih fiskalnih i strukturnih politika

zadnje, bolje obrazovanje za tržište rada. Četvrto reformsko područje za cilj ima osigurati radnu snagu koja će pronaći svoje mjesto na tržištu rada, a ono će se postići provedbom kurikularne reforme, usklađivanjem obrazovnih programa s potrebama tržišta rada te kvalitetnijom provedbom programa obrazovanja odraslih, cjeloživotnog učenja i shemom za prekvalifikaciju radnika (ec.europa.eu, lipanj2016).

7.1.3 Učinkoviti ljudski resursi 2014.-2020.

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. usvojen je 18. prosinca 2014. godine, a predstavlja plansko-programski dokument kojim su definirane prioritetne osi, investicijski prioriteti i specifični ciljevi koji propisuju prihvatljive aktivnosti za financiranje iz Europskog socijalnog fonda. Kao osnovni cilj Operativnog programa navodi se rast zapošljavanja i jačanje socijalne kohezije u Hrvatskoj. Program predstavlja plan raspodjele 1,85 milijardi eura u ostvarenju tog cilja. Prioritetne osi vezane uz investicijske prioritete koji će se financirati u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. su zapošljavanje i mobilnost radne snage, socijalno uključivanje, obrazovanje i cjeloživotno učenje, dobro upravljanje, te tehnička pomoć (mzos.hr, lipanj 2016).

7.1.4 Smjernice za provođenje aktivne politike zapošljavanja

Krajem 2014. godine Vlada Republike Hrvatske je donijela Smjernice za razvoj i provedbu aktivne politike zapošljavanja u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2015. – 2017. godine kojima su definirane aktivnosti na tržištu rada koje se planiraju provesti a služe kao podloga za korištenje sredstava iz fondova Europske unije, daljnja planiranja i praćenje uspješnosti provedenih mjera uz izvještavanje o uspješnosti (www.mrms.hr, lipanj 2016). Aktivnosti i djelovanje RH u području mjera za zapošljavanje proizlazi iz preporuka Europske unije i pridonosi ostvarenju ciljeva koji su postavljeni u Europskom semestru. Aktivnosti koje se provode na tržištu rada, aktivnosti s ciljem postizanja učinkovitog djelovanja tržišta rada, te aktivnosti koje su usmjerene na posebne skupine na tržištu rada nazivamo intervencijama[18]. Intervencije obuhvaćaju tri tipa aktivnosti:

1. Usluge – glavna aktivnost sudionika je povezana s traženjem posla, sudjelovanje obično ne rezultira promjenom statusa na tržištu rada za sudionika, uključene su javne službe za zapošljavanje

[18] Eurostatova metodologija

2. Mjere – glavna aktivnost sudionika drugačija je od samostalnog traženja posla, sudjelovanje rezultira promjenom statusa na tržištu rada, omogućuju privremenu podršku grupama koje su ugrožene na tržištu rada
3. Potpore – pružanje različitih vrsta novčanih naknada nezaposlenima, te prijevremena mirovina

Od općih intervencija na tržištu rada razlikuju se po selektivnom djelovanju, usmjerene su na ciljne skupine na tržištu rada (Kidjemet, 2015:62-63).

7.2 Zapošljavanje mladih

Broj nezaposlenih mladih osoba u Hrvatskoj godinama je vrlo visok, te se Hrvatska nalazi na vrhu po stopi nezaposlenih mladih osoba u EU. Povećanje zapošljivosti mladih Hrvatskoj bi trebao biti jedan od najvažnijih prioriteta rješavanja. Hrvatska se u rješavanju problema nezaposlenosti mladih oslanja na sredstva EU, te uvažava ciljeve koje je EU na tom području zadala. Uz to, Hrvatska se samim ulaskom u Europsku uniju obvezala provoditi mjere i direktive dane od EU, a samim time ima i pravo na korištenje svih dostupnih financijskih sredstava.

Republika Hrvatska 2012. godine donijela je Zakon o poticanju zapošljavanja što predstavlja temelj za povećanje zapošljivosti mladih. Zakonom je poslodavcima omogućeno pravo na porezne olakšice prilikom zapošljavanja mladih osoba, te je uspostavljen okvir za stručno osposobljavanje za rad i u privatnom sektoru što predstavlja temelj za uspostavu mjera u okviru Garancije za mlade (Kidjemet, 2015:63-64).

7.2.1 Garancija za mlade

Europska komisija je 2013. godine odlučila da države članice moraju mladima osigurati uspješnu tranziciju iz sustava obrazovanja u svijet rada, te da moraju aktivno raditi na razvoju i provedbi programa i shema namijenjenih obrazovanju, zapošljavanju i socijalnom uključivanju mladih. Garancija za mlade temelji se na preporuci da svakoj mladoj osobi (do 25 – 30 god) treba osigurati zaposlenje, naukovanje, pripravništvo ili nastavak obrazovanja u roku od četiri mjeseca po izlasku iz sustava obrazovanja ili u slučaju nezaposlenosti. Pristupanjem Europskoj uniji Republika Hrvatska prihvatila je Garanciju za mlade, kao ključni element poboljšanja položaja mladih na tržištu rada i osiguranja njihove budućnosti, te smanjenja rastućeg broja mladih nezaposlenih osoba. Provedba Garancije za mlade u Republici Hrvatskoj započela je s 1. srpnjem 2013. godine kada je dotadašnji paket mjera

„Mladi i kreativni“ dopunjen sa još 11 mjera. Mjere su usmjerene ka podizanju kompetencija i pripremu mladih za zapošljavanje, a posebice jačanje i uključivanje mladih u poduzetništvo i razvoj organizacija civilnog društva kao sve značajnijeg dionika na tržištu rada (www.hzz.hr, lipanj 2016). Paket mjera za mlade „ Mladi i kreativni“ obuhvaća:

„Potpora za zapošljavanje/samozapošljavanje:

- „Uz pola – pola do prvog posla“ – potpora za zapošljavanje mladih osoba bez radnog staža
- „Pola – pola“ – potpora za zapošljavanje
- „Pola – pola za uključivanje“ – potpora za zapošljavanje osoba s invaliditetom
- „Pola – pola i za osobe romske nacionalne manjine“ – potpora za zapošljavanje osoba romske nacionalne manjine
- „Tvoja inicijativa – tvoje radno mjesto“ – potpora za samozapošljavanje mladih
- „Tvoja inicijativa – tvoje radno mjesto u zelenom gospodarstvu“ – potpora za samozapošljavanje
- „Zajedno smo jači“ – potpora za zapošljavanje upravitelja zadruga
- „Rad i nakon ljeta“ – potpora za zapošljavanje u turizmu
- „Rad i nakon stručnog osposobljavanja“ – potpora za zapošljavanje
- „Mladi u socijalnom poduzetništvu“ – sufinanciranje zapošljavanja u socijalnim poduzećima

Potpora za usavršavanje:

- „Učim uz posao“ – potpora za usavršavanje novozaposlenih osoba

Mjere za osposobljavanje i obrazovanje mladih:

- „Znanje se isplati“ – obrazovanje nezaposlenih
- „EU i zanimanja budućnosti“ – programi usavršavanja i obrazovanja mladih
- „I mladi uče za posao“ – programi školovanja i osposobljavanja nezaposlenih mladih osoba za i kod poznatog poslodavca
- „Osposobljavanje na radnom mjestu“ – obrazovanje za poznatog poslodavca
- „Učenjem do poduzetnika“ – osposobljavanje i obrazovanje mladih
- „Programi opismenjavanja mladih“ – obrazovanje nezaposlenih

Stručno osposobljavanje:

- „Rad i staž i prijevoz“ – stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa

Javni radovi za mlade:

- „Radom za zajednicu i sebe“ – sufinancirano zapošljavanje u javnom radu
- „Komunalni javni radovi“ – sufinanciranje zapošljavanja u komunalnom javnom radu
- „Pomoć sebi i drugima“ – zapošljavanje kroz pojedinačne projekte javnih radova
- „Mladi za mlade“ – suradnici na EU projektima u nevladinom sektoru i organizacijama socijalnih partnera – javni radovi za mlade
- „Mladi za zajednicu“ – mini javni radovi
- „Zapošljavanje u društvenom poduzetništvu“ – sufinanciranje zapošljavanja u javnim radovima u socijalnim poduzećima
- „Podrška transformaciji i deinstitucionalizaciji domova socijalne skrbi i podrška socijalnom uključivanju“
- „Pokreni zajednicu“ – zapošljavanje koordinatora volontera kroz program javnog rada
- „Koordinatori društveno korisnog rada“

Mjere za ostanak u zaposlenosti:

- „Stalni sezonac“ – sufinanciranje troškova produženog osiguranja i naknade radniku“ (Maletić i sur.2014:11 i www.hzz.hr, lipanj 2016).

7.3 Lipanj 2016. godine

Dana 24. lipnja 2016. godine na „203. sjednici Gospodarsko-socijalno vijeće primilo je na znanje prijedlog privremene obustave dijela Programa mjera aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u 2016. godini te je Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za zapošljavanje na 4. sjednici održanoj 23. lipnja 2016. godine privremeno obustavilo zaprimanje i odobravanje zahtjeva za dio programa mjera aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje u 2016. godini“ (www.hzz.hr, lipanj 2016). Zbog nedostatka novca iz državnog proračuna dio programa mjera aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u 2016. godini privremeno se obustavlja. Mjere koje se privremeno obustavljaju su slijedeće: potpore za zapošljavanje, potpore za samozapošljavanje, potpore za usavršavanje, stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa, te javni radovi. Mjere financirane iz državnog proračuna koje se

nastavljaju su slijedeće: obrazovanje nezaposlenih, osposobljavanje na radnom mjestu, osposobljavanje na radnom mjestu – obrazovanje za poznatog poslodavca, potpora za skraćivanje radnog vremena i stalni sezonac, te program za Rome.

8. ZAKLJUČAK

Politika za mlade, te politika zapošljavanja nisu politike u nadležnosti Europske unije, no unatoč toj činjenici Europska unija donijela je mnoge strategije i programe za mlade te za zapošljavanje iz jednostavnog razloga: mladi su resurs društva u koji treba ulagati. Može se reći da je briga o mladima doživjela svoj uspon s 2001. godinom i donošenjem Bijele knjige o mladima koja sadrži prijedlog da države članice pojačaju suradnju u 4 područja za mlade : sudjelovanje, informiranje, volonterske aktivnosti i uključivanje mladih u društvena i politička područja. Samo godinu dana kasnije osnovan je Okvir europske suradnje u području mladih koji se fokusira na aktivno građanstvo, profesionalnu integraciju i uključivanje mladih u kreiranje politika. Europski pakt za mlade dokument je iz 2005. godine, a promiče sudjelovanje mladih u obrazovanju, zapošljavanju i društvenom uključivanju. Trenutno najvažniji dokument EU je donijela 2009. godine – EU strategija za mlade: Ulaganje i osnaživanje. Više prilika i jednake mogućnosti za mlade na tržištu obrazovanja i rada, te aktivno i odgovorno ponašanje u društvu, društva uključenost i solidarnost mladih ljudi predstavljaju dva temeljna cilja Strategije. Erasmus + predstavlja još jedan od ključnih programa politika za mlade koji je zamišljen kao pomoć građanima u stjecanju vještina i znanja, povećanje kvalitete obrazovanja, te modernizacija obrazovnih sustava. Ciljevi programa su smanjenje ranog napuštanja školovanja, te povećanje broja mladih koji stječe diplomu.

Mladi na tržištu rada posebno su osjetljiva skupina, što je Europska unija i uvidjela, a rezultat su strategije i programi koji predstavljaju temelj za razvoj politike zapošljavanja i zapošljavanja mladih. Najvažnija strategija vezana uz navedenu politiku je Europa 2020 unutar koje se nalazi inicijativa Mladi u pokretu vezana uz obrazovanje i zapošljivost mladih, smanjenje nezaposlenosti mladih i povećanje omjera zaposlenosti. Uz inicijativu Mladi u pokretu, navodi se i shema za mobilnost Tvoj prvi EURES posao, te Koalicija za digitalne poslove usmjerena ka povećanju informacijsko komunikacijskih vještina. U prosincu 2012. godine donesen je i Paket mjera zapošljavanja mladih koji je usmjeren na poboljšanje prelaska mladih iz obrazovnih sustava na tržište rada. Unutar paketa nalazi se i Garancija za mlade

koja predstavlja najvažniju mjeru za zapošljavanje mladih u EU. Za politiku zapošljavanja bitan je i EURES.

Hrvatska se mladima počela baviti 2003. godine kada je donesen Nacionalni program djelovanja za mlade. Danas je na snazi treći strateški dokument Nacionalni program za mlade za razdoblje 2014.-2017. s ciljem unapređenja aktivnosti tijela državne uprave i javnih ustanova koje pridonose zadovoljavanju potreba mladih. U posljednjih nekoliko godina, ne postoji neki javni interes aktera i kreatora politika za mlade za razvijanjem i stvaranjem navedene politike. Trenutno postoji samo jedan program za mlade, Zakon o mladima ne postoji, dok Savjeti mladih još uvijek nisu dovoljno jaki da bi utjecali na kreatore politika. Konkretno što se politika za mlade tiče, mladi u Hrvatskoj zahvaljujući Europskoj uniji i njihovim programima i strategijama imaju mnogo više mogućnosti i prilika no što su to imali prije ulaska Hrvatske u EU.

Politika zapošljavanja nešto je više zastupljena u Hrvatskoj nego što je to politika za mlade. Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije usvojena je 2014. godine. Zapošljavanje je jedan od ključnih pojmova Nacionalnog programa reformi iz 2016. godine, dok rast zapošljavanja i jačanje socijalne kohezije promovira i program Učinkoviti ljudski resursi 2014.-2020., dok je krajem 2014. godine Vlada RH donijela Smjernice za provođenje aktivne politike zapošljavanja. Vezano uz zapošljavanje mladih Hrvatska provodi strategiju EU Garanciju za mlade koja se temelji na preporuci da se svakoj mladoj osobi mora osigurati zaposlenje, naukovanje, pripravništvo ili nastavak obrazovanja u roku od 4 mjeseca po izlasku iz sustava obrazovanja ili u slučaju nezaposlenosti.

U Republici Hrvatskoj u zadnjih par godina dosta se radilo na politici zapošljavanja, a pogotovo na zapošljavanju mladih. Kao što je slučaj i sa politikom za mlade, politika zapošljavanja dobila je novu dimenziju ulaskom Hrvatske u Europsku uniju. Brojni programi Hrvatskog zavoda za zapošljavanje bili su usmjereni na mlade a najznačajnija mjera bila je stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa. Zbog nedostatka novaca u proračunu navedena je mjera privremeno ukinuta. Zapošljavanje mladih u Republici Hrvatskoj tako opet ima neizvjesnu budućnost.

9. LITERATURA

1. Bilić, N., Jukić, M. (2014): Nezaposlenost mladih – ekonomski, politički i socijalni problem s dalekosežnim posljedicama za cjelokupno društvo. *Pravni vjesnik* 30 (2): 485-505.
2. Buković,N. (2008): Politika za mlade u Hrvatskoj – kontekst, koncept i ograničenja. Zagreb: *Politička misao* Vol. XLV 2: 113-132.
3. Bužinkić, E., Buković, N. (2009): *Politika za mlade – hrvatska i europska praksa*. Zagreb: Mreža mladih Hrvatske.
4. Colebatch, H.K. (2004): *Policy*. Zagreb: Fakultet političkih znanosti.
5. Grdešić, I. (1995): *Političko odlučivanje*. Zagreb: Alinea.
6. Ilišin, V., Mendeš, I., Potočnik., D. (2003): Politike prema mladima u obrazovanju i zapošljavanju. Zagreb: *Politička misao* Vol XL 3: 58-89.
7. Ilišin, V., Potočnik, D. (2015): *Demokratski potencijali mladih u Hrvatskoj*. Zagreb: Institut za društvena istraživanja i Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo.
8. Kidjemet, D. (2015): Zapošljivost mladih i fondovi Europske unije, diplomski rad. Varaždin: Fakultet organizacije i informatike.
9. Maletić, I. (2014): Mladi pred izazovom korištenja EU fondova. Strasbourg: Ured zastupnice u Europskom parlamentu Ivane Maletić.
10. Mintas Hodak, Lj., ur. (2010) *Europska unija*. Zagreb: Mate.
11. Nacionalni program (2014) Nacionalni program za mlade za razdoblje od 2014. do 2017.Zagreb: Ministarstvo socijalne politike i mladih. Dostupno na: http://www.mspm.hr/novosti/vijesti/nacionalni_program_za_mlade_za_razdoblje_od_2014_do_2017_godine (Pristupljeno 11.7.2016.)
12. Petak Z., Petek A., Kekez A. (2006): *Politika prema mladima u republici Hrvatskoj: Primjeri analize javnih politika u radovima studenata Fakulteta političkih znanosti*. Zagreb: DIM _ Udruga za građansko obrazovanje i društveni razvoj.
13. Sočo A., Marjanović B. (2014): Strukturirani dijalog s mladima. Zagreb: Mreža mladih Hrvatske.
14. Tufekčić M., Tufekčić Ž. (2013): *EU politike i fondovi 2014.-2020.* Zagreb: Plavi partner d.o.o.
15. Walther, A. (2004): *Youth Policy and Participation: Potentials of participation and informal learning for young people's transitionsto the labour market. A comparativeanalysis in ten European regions*. Brussels: European Commission - Directorate-General for Research Communication Unit. Dostupno na: http://cordis.europa.eu/documents/documentlibrary/82608311EN6.pdf (Pristupljeno 11.7.2016.)

INTERNETSKE STRANICE:

http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/competences/faq?lg=hr, pristupljeno 10. lipanj 2016.

http://www.sabor.hr/Default.aspx?sec=391, pristupljeno 10. lipanj 2016.

http://www.mvep.hr/files/file/publikacije/Hrvatska-28-clanica-Europske-unije.pdf, pristupljeno 10. lipanj 2016.

http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/hr/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.13.5.html, pristupljeno 10. lipanj 2016.

http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/hr/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.10.3.html, pristupljeno 10. lipanj 2016.

http://www.ijf.hr/pojmovnik/lisabon.htm, pristupljeno 10. lipanj 2016.

http://www1.zagreb.hr/euzg/eu_publikacije/Europa_u_12_lekcija.pdf, pristupljeno 10. lipanj 2016.

http://www.euasistent.eu/program/mladi-na-djelu, pristupljeno 15. lipanj 2016.

http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=101&langId=hr, pristupljeno 15. lipanj 2016.

http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=101&langId=hr, pristupljeno 15. lipanj 2016.

http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1176&langId=hr, pristupljeno 15. lipanj 2016.

http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=hr&catId=1081, pristupljeno 15. lipanj 2016.

http://www.sabor.hr/Default.aspx?sec=5198, pristupljeno 20. lipanj 2016.

http://www.mspm.hr/djelokrug_aktivnosti/mladi/sluzba_za_mlade, pristupljeno 15. lipanj 2016.

http://www.zakon.hr/z/716/Zakon-o-savjetima-mladih, pristupljeno 16. lipanj 2016.

http://www.mrms.hr/ministarstvo-rada-i-mirovinskoga-sustava/, pristupljeno 23. lipanj 2016.

http://www.hzz.hr/default.aspx?id=10023, pristupljeno 23. lipanj 2016.

https://vlada.gov.hr/strategija-obrazovanja-znanosti-i-tehnologije-nove-boje-znanja/151, pristupljeno 23. lipanj 2016.

http://public.mzos.hr/Default.aspx?sec=3633, pristupljeno 23. lipanj 2016.

http://www.hzz.hr/default.aspx?id=11698, pristupljeno 24. lipanj 2016.

http://www.hzz.hr/default.aspx?id=32866, pristupljeno 24. lipanj 2016.

SAŽETAK

Autorica promatra dvije politike EU na razini Unije – politiku za mlade i politiku zapošljavanja, s naglaskom na zapošljavanje mladih, te iste politike u Republici Hrvatskoj. Obje politike nisu u nadležnosti Europske unije, već država članica, no Europska unija je uvidjela kako je intervencija nužna s obzirom da su mladi pokretači društva. U radu se navode programi i strategije EU, ali i Hrvatske koji za cilj imaju poboljšati položaj mladih u društvu ili povećati broj zaposlenih mladih osoba. U radu je dan pregled financijskih instrumenata koji služe financiranju dviju promatranih politika.

Ključne riječi: politika za mlade, mladi, politika zapošljavanja, zapošljavanje mladih,strategija, program, Europska unija, Hrvatska

SUMMARY

The author compares two European Union policies, the youth policy and the employment policy at the Union level and in Croatia. The emphasis is put on the youth employment. Both policies are under the competence of member states and not the EU, but seen the crucial role of young people as the leading force of the society, European Union has recognised the need for intervention. The work analyses European and Croatian programmes and strategies, aimed at improving the position of youth in society and increase their employability and employment rates, The study also gives an overview of financial instruments available for financing of both policies.

Key words: Youth policy, young people, employment policy, youth employment, strategy, program, European Union, Croatia